

Olympiska spelen i Stockholm 1912 /

Balck, Viktor,

62 Aw Br. Olympiska spel 1912

National Library
of Sweden

Spelt
Mät.
(B.)
o

OLYMPISKA SPELEN I STOCKHOLM 1912

AF

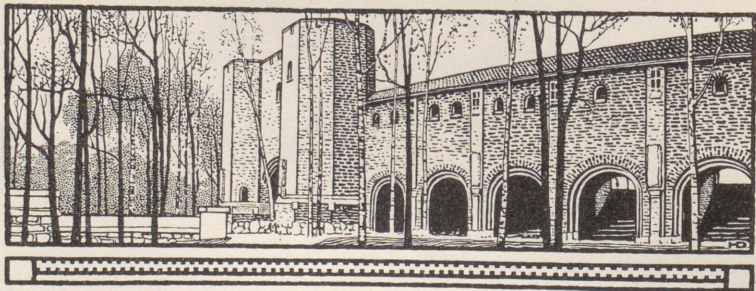
VIKTOR BALCK

SÄRTRYCK UR SVENSKA TURISTFÖRENINGENS ÅRSSKRIFT 1913.

1913

OLYMPISKA SPELEN I STOCKHOLM 1912

AF VIKTOR BALCK

lympiska spelen! Huru ofta hafva icke dessa två ord genljudit under det gångna året 1912 och därvid kommit fosterländska strängar i svenska bröst att dallra af fröjd; ty 1912 har varit ett hederns år för Sverige.

Det var visserligen dristigt af Sveriges delegerade vid Olympiska kongressen i Berlin 1909 att framlägga ett erbjudande att anordna dessa stora internationella täflingsspel i Stockholm; men med förtroende till våra idrottsmäns duglighet och förmåga att häfda de svenska färgernas ära på täflingsbanan, med förhoppning om landsmäns moraliska och materiella stöd, var man djärf nog att antaga det hedersamma erbjudandet att förlägga den femte olympiaden till Sverige; en aktningsgärd åt vårt land som blef oss bevisad, oaktadt andra och mäktigare nationer eftersträfvade äran att få anordna denna omfattande internationella idrottsfest. Visserligen höjdes röster här hemma mot ett så vågsamt och dyrbart åtagande; men hur är det möjligt att vinna en seger om man icke vågar slaget — och nu vann Sverige en stor, nästan oanad och för många öfverraskande seger.

Förarbetena såväl inom organisationskommittén som specialkommittéerna bedrefvos målmedvetet och energiskt. En särskild byggnadskommitté hade det ansvarsfulla uppdraget att uppföra ett stadion. Den första anspråkslösa tanken var att bygga detta mera tillfälligt af trä, på Östermalms idrottsplats; men allteftersom planerna utvecklades, växte

fordringarna på stil, omfattning och permanens, och så lyckades man slutligen, oaktadt de från början så begränsade tillgångarna, att lösa en mera fordrande, men också mera nationell uppgift, nämligen att uppföra en monumental byggnad, som kunde bestå för mansåldrar. Platsen blef också en annan. Med svidande hjärta, men med oegennyttig själfuppoffring, läto Idrottsparkens män sin så populär vordna idrottsplats skatta åt förgängelsen och lämna plats åt detta härliga stadion, som nu utgör en af hufvudstadens sevärdheter och hvaröfver vi svenskar med skäl kunna vara stolta.

Den invigningsfest, som firades i maj då Stadion för första gången öppnade sina portar för svensk ungdom, skall sent glömmas af de män och kvinnor, som hade lyckan öfvervara densamma; det var en svensk fest, hvarvid allas hjärtan slogo af gemensam fröjd, då ungdomsskaror, Sveriges framtid och hopp, tågade förbi med blågula flaggor i händerna, med taktfasta steg och tillförsikt i blicken. Månget öga tårades vid denna för fosterlandsvännen upplyftande syn — och alla utan undantag voro i den stunden varma fosterlandsvänner. Ja, där stod vårt vackra Stadion, grundadt på svenska motiv, klädt i svenska flaggor, färdigt att kort därefter mottaga deltagarna i Olympiska spelen.

Den 6 juli 1912 var den stora dagen, då återigen Stadions åskådarläktare fylldes till sista plats af en högtidsklädd publik, som fick bevittna det enastående, storartade skådespelet af nationernas förbimarsch vid det högtidliga öppnandet af Olympiska spelen i Stockholm — en tilldragelse som måhända aldrig återkommer i vårt land, enär täflan om äran att få anordna dessa spel är stor nationerna emellan. Man såg då defilera urvalet af det bästa hvarje land kunde uppställa på täflingsbanan. Det var en samling kraftigt byggda män, alla väl förberedda till den stundande drabbningen och fast beslutna att uppbjuda alla sina krafter för att hedra sitt land och komma nationalflaggan att blåsa som segertecken på någon af Stadions tre prismaster. Men äfven kvinnorna voro med vid denna uppvisning af de civiliserade folkens fysiska utbildning vid tjugonde seklets början, och detta deras deltagande gaf ökadt värde och finare prägel åt vår idrottsfest. Det var i gymnastik och simning som det kvinnliga elementet gjorde sig så vackert gällande.

Stadion hade vid detta tillfälle en helt annan karaktär än vid invigningsfesten; det hade nu blifvit en internationell samlings- och mötesplats. De många olika nationsflaggorna

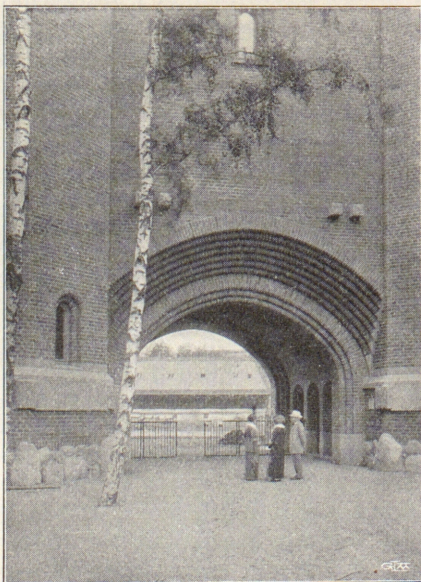
gåfvo en lifligare färg åt den vackra arenan. Icke mindre än 28 nationer hade skickat sina utvalda delegerade med tillsammans öfver 4,000 täflande idrottsmän och omkring 2,000 funktionärer.

De Olympiska spelen i Stockholm blefvo den största kraftmätning på detta område, vår nyare tid någonsin bevitnat, och att Sverige därvid utgick som första nation var en heder så stor, att den knappast kan fullt uppskattas till sitt verkliga värde.

Före spelens öppnande i Stadion hade täflingar i lawn-tennis, skytte och fotboll ägt rum. Det var emellertid blott i skytte som Sverige intog ett hedrande rum, i det att de svenska skyttarna vunno den högsta poängen, nämligen 37 poäng för 7 guld-, 6 silfver- och 4 bronsmedaljer; närmast kommo Förenta staterna och England med resp. 32 och 15 poängs resultat. Däremot lyckades det ej för våra boll-

spelare, hvarken i lawn-tennis eller fotboll, att komma fram i första linjen. Det var i synnerhet fotbollsspelarna som hade mindre framgång.

I den individuella cykeltäflingen »Mälaren rundt» lyckades ej heller någon svensk ryttare placera sig bland pristagarna, hvar emot Sverige erhöll första priset i lagtäflan på samma distans, med England och Förenta staterna som andra och tredje pristagare. Det må härvid framhållas, att svenskarna i regeln visade sig öfverlägsna i lagtäflingar, hvilket tyder på att vi hafva många goda män, ehuru ej alltid den bästa individen.

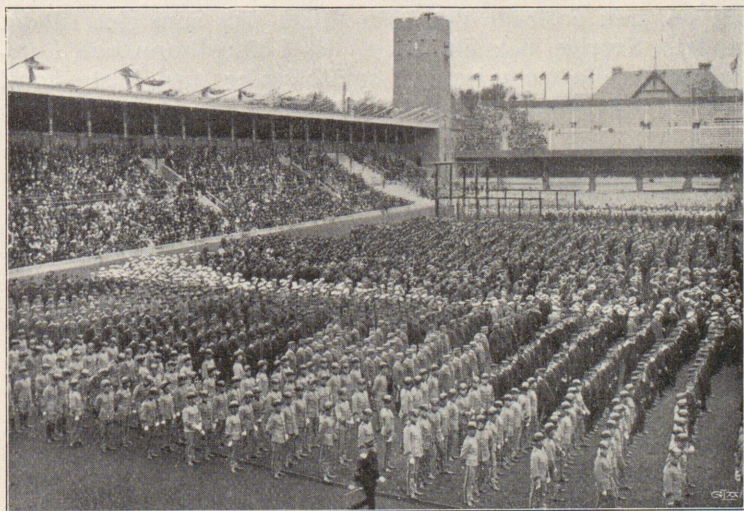

PARTI AF STADION.

O. Halldin fot.

I Stadion utspelades sedan under den olympiska veckan alla dessa intressanta täflingar i allmän idrott, omfattande individuella slätlöpningar på 7 olika distanser, häcklöpning, stafett- och laglöpningar, gångtäflan, höjd- och längdhopp, trestegshopp, stafhopp, kasttäflingar och dragkamp, hvar-

jämte Marathonlöpningen och terränglöpningarna hade både start och mål i Stadion, hvilken kloka anordning förlänade åt dessa löpningar ett större intresse. Dessutom utkämpades

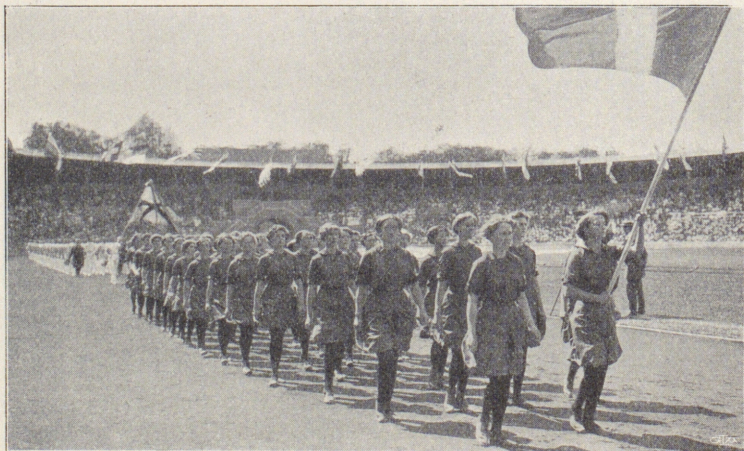
STADIONS INVIGNING.

O. Halldin fot.

i Stadion alla kampöfningar, såsom dragkamp och brottning, samt tällingar och uppvisningar i gymnastik. Femkamp och tiokamp voro också förlagda dit, äfvensom målet för löpningen i modern femkamp. Här af framgår att ett betydande antal tällingar skulle gå af stapeln därstädes, och härvid är att med aktningsfullt erkännande påpeka att icke en enda minut behöfde ändras i det ett halft år förut uppgjorda tällingsprogrammet — under dessa tio dagar gick allt på klockslag såsom det där var angifvet, hvilket länderorganisatörerna till berömmelse och bjöd aktning hos utlänningarna.

Att i detalj redogöra för resultatet i alla dessa 36 olika tällingar lämpar sig helt naturligt icke för denna generella redogörelse. Det må emellertid framhållas, att i de individuella löpningarna lade Amerikas förenta stater beslag på alla första prisen, utom två till Finland och ett till England. *Marathonlöpningen* vanns af en sydafrikan; vår bästa svensk var dock den förste europé, som kom in i Stadion efter denna oerhördt pröfvande löpning i den starkt pressande solvärmen. I *stafettlöpningarna* på 400 och 1,600 meter togo

England och Amerika resp. första prisen; Sverige fick ett andra på 400. I *laglöpning* på 3,000 meter tog Amerika åter första och Sverige fick andra priset. I *höjd- och längdhopp* tog Amerika första priset, utom i *stående längdhopp*, där en grek eröfrade det enda första pris som gick till det landet. Sverige fick ett tredje pris i längdhopp och i *tre-stegshopp* alla tre prisen. I *spjutkastning* med bästa hand fick Sverige första priset, hvaremot Finland tog alla tre

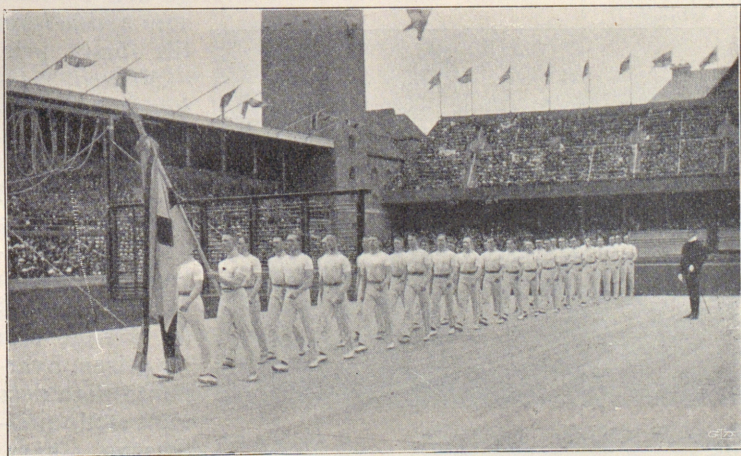
DE SVENSKA KVINNLIGA GYMNASTERNAS INTÅG PÅ STADION.

O. Halldin fot.

prisen i spjutkastning med såväl höger som vänster hand. I båda slagen af *diskuskastning* tog Finland båda första prisen. Sverige fick ett tredje och Amerika ett andra och ett tredje. Det må framhållas, att näst Amerika stod Finland högst i allmän idrott. I *släggkastning* tog Amerika återigen första pris. Sverige hade ej så god framgång i allmän idrott som man hoppats; men låg dock alltid mycket nära pristagarna, icke med en utan med flera man, hvilket tyder på att de våra skulle ha redt sig än bättre om det varit flera lagtävlingar. Detta framgick tydligast i terränglöpningen på 8,000 meter, därvid Sveriges lag vann en mycket vacker seger. I stafhopp tog Amerika första och andra prisen och delade tredje priset med en kanadensare och vår bästa svensk, som därvid besegrade alla européer. Dessa nordamerikaner från andra sidan Atlanten så att säga sopade rent hvarhelst de uppträdde i Stadion och lämnade föga öfrigt åt andra. Hade de ej varit så öfverlägsna, skulle

nog våra idrottsmän ha inhöstat flera pris i täflan med de öfriga nationerna.

I *dragkamp* besegrade det svenska, väl tränade polislaget det oerhördt tunga, kraftiga och segervissa engelska polislaget, till stor öfverraskning för den besegrade nationen. Men härvid framträdde träningens betydelse, ty det svenska laget segrade på grund af större uthållighet, enär båda lagen kunde anses lika kraftiga.

DE SVENSKA MANLIGA GYMNASTERNAS INTÅG PÅ STADION.

O. Halldin fot.

I de båda täflingarna i mångkamp, nämligen *femkamp* och *tiokamp*, där allsidighet i utbildningen skulle göra sig gällande, låg återigen Amerika öfver, i det dess man, som utbildat sig till specialist äfven i mångsidighet, tog första priset i båda. Sverige lyckades dock eröfra både andra och tredje priset i tiokamp, hvilket slag af täflan, som är en svensk institution, var en af de värdefullaste.

Uppvisningar och täflingar i *gymnastik* försiggingo likaledes i Stadion, där ett stort trågolf och en mångfald af gymnastikredskap, för såväl svenskt som andra lands system, voro anbragta. Sverige eröfrade första priset i täflan enligt eget system, med Danmark och Norge på resp. andra och tredje plats. Detta var måhända den för oss viktigaste segern, att kunna häfda vår ställning på det område, där vi hafva anseende såsom ett förgångsfolk. I valfritt system segrade Norge med Finland och Danmark närmast. I såväl grupptäflan som enskild täflan segrade Italien med

en utmärkt väl utbildad trupp gymnaster, småväxta men välväxta. Ungern och England hade äfven goda afdelningar att framvisa, hvilka också erhöilo pris.

Brottning, som fortgick hela tiden samtidigt med andra täflingar, hade samlat en väldig skara af världens förnämsta amatörbrottare, hvilka visade prof på utomordentlig kraft. Häri framstod Finland som första nation, i det finnarna togo sju pris, däraf tre första; Sverige erhöill fyra pris, däraf ett första. Det var blott Sverige och Finland

GRUPP AF HVILANDE IDROTSMÅN.

O. Halldin fot.

som nådde fram till första pris.

Modern femkamp hade inloppet i terränglöpning förlagdt till Stadion. I denna, den kanske värdefullaste af idrottstävlingarna, eröfrade Sverige alla tre prisen, hvarjämte flera dess män stodo pristagarna nära.

Detta var en

glänsande seger och det var då för andra gången som tre svenska segerflaggor blefvo hissade på prismasterna.

Härmed voro de allmänna idrottstävlingarna i Stadion afslutade, och under natten till följande dag undergick arenan en fullständig metamorfos. Den framstod nu blomsterprydd, med murar, vallar, vattengrafvar m. fl. olika hinder för *tävlingarna till häst*, hvilka fortgingo under de två följande dagarna. Dessa utgjorde Olympiska spelens glansnummer, hvarunder våra svenska officerare skuro ovanskliga lagrar, i det de vunno seger öfver de stora nationernas utvalda ryttare. Tävlingarna omfattade *fälttäflan* (*»Military»*), *individuell och grupptäflan*, *prishoppning*, *individuell och grupptäflan* samt *prisridning*; alltså fem olika tävlingar, och i fyra af dessa eröfrade Sverige första priset, hvarjämte de våra togo alla tre prisen i individuell prisridning. Det var blott i den individuella prishoppningen, där det öfverlägset dyrbara hästmaterialet fällde utslaget, som våra ryttare fingo afstå prisen till Frankrike, Tyskland och Belgien. Våra

kavalleriofficerares ridskicklighet och fältduglighet väckte stor uppmärksamhet hos de främmande officerarna samt förvärfvade odeladt erkännande åt vår armé och särskildt

LÖPARE.

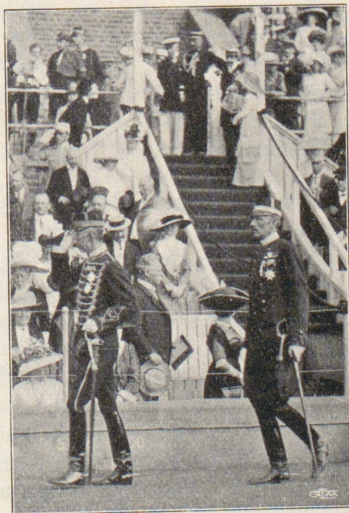
O. Halldin fot.

åt ridskolan vid Strömsholm, där våra ryttare erhållit sin första skolning. De tyska generalerna ansågo sig också skyldiga att besöka denna ridskola, därvid de fingo till sin öfverraskning se att *alla* kunde genomgå samma kräfvande prof som det olympiska tävlingsprogrammets, hvilket ytterligare höjde deras aktning.

Samtidigt med stadiontävlingarna pågingo *fäktläfflingarna* i Lawntennispaviljongen. Svenskarna lyckades ej härvid placera sig; de hade utan tvifvel otur, ty de skötte sig bra, men blefvo utslagna. Ungrarna vunno här de flesta prisen.

I *simning*, som likaledes pågick samtidigt i det s. k. simstadion, hedrade sig svenskarna, särskildt i *tornhopp* för såväl herrar som damer, där de togo alla tre första prisen och i raka hopp för herrar alla tre prisen; alltså återigen tre svenska flaggor samtidigt på prismasterna. I *kappsimningarna* däremot var det återigen den anglosachsiska rasen, som tog brorslotten af prisen, hvilka mestadels gingo till Amerika, Australien, Kanada, England. Det var blott i bröstsim som Tyskland och Sverige lågo öfver. I damernas kappsimningar segrade Australien och England. En annan vattenidrott var *vattenpolo*, däri England utgick som segrare, men därvid Sverige var nära att vinna och erhöll andra priset.

I de båda stora vattenidrot-

KUNGEN OCH PRINS CARL I STADION.
O. Halldin fot.

terna rodd och segling hade Sverige goda representanter, men lyckades bättre i segling, där ett första, två andra och ett tredje pris gingo till Sverige. I rodd fingo vi nöja oss med ett andra pris i inriggad fyra.

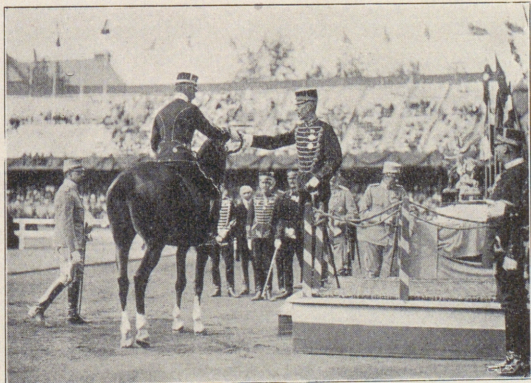
Härmed är ett kortfattadt sammandrag af täflingarnas resultat lämnadt. En tabell öfver ländernas inbördes ställning kan dock vara af intresse.

	1:a pris	2:dra pris	3:dje pris	Antal poäng
Sverige.....	23	24	16	133
Amerika.....	25	17	20	129
England.....	10	15	16	76
Finland.....	9	8	9	52
Tyskland.....	5	13	6	47
Frankrike.....	7	4	3	32
Danmark.....	1	6	4	19
Sydafrika.....	4	2	0	16
Ungern.....	3	2	3	16
Norge.....	3	2	3	16
Kanada.....	3	2	0	13
Australien.....	2	2	3	13
Italien.....	3	1	2	13
Belgien.....	2	1	3	11
Österrike.....	0	2	2	6
Ryssland.....	0	2	2	6
Grekland.....	1	0	1	4
Holland.....	0	0	3	3

De öfriga nio deltagande nationerna erhöilo ej alls något pris. Dessa voro Schweiz, Turkiet, Argentina, Chile, Egypten, Japan, Luxemburg, Portugal, Serbien.

Att Sverige med heder löst sin uppgift, såväl den organisatoriska som den idrottsliga, är erkändt öfver hela världen, hvars tidningspress under det gångna året innehållit för Sverige sympatiska och aktningfulla artiklar i större omfattning än någonsin. Resultatet af de Olympiska spelen är för Sverige mycket godt, icke blott därför att vi höjt vårt anseende hos andra nationer, utan fastmer därför att vi själfva vaknat till stegradt medvetande om inneboende handlingskraft. De Olympiska spelen, med deras för oss glädjande framgångar, hafva varit en väckelse till svenskhet och samhörighetskänsla, hvilket tydligt framgick af de

jubelrop, som skullade i Stadion då svenska flaggan som segertecken flög i topp, eller då någon svensk lyckades besegra en medtäflare. T. o. m. de, hos hvilka fosterlandskänslan ej alltid är så vaken, hurrade sig hessa och jublade af fröjd då svenskar vunno seger; partipolitiska känslor fingo vika för patriotiska och vi kunde, för ovanlighetens skull, enigt samlas kring en gemensam fosterländsk idé.

KUNGEN UTDELAR 1:STA PRISET I FEMKAMP.

O. Halldin fot.

Det allmänna intresset för idrott har blifvit höjdt; många, som förut ställt sig tvekande eller misstroga, kommo till Stadion under Olympiska spelen för att öfva en omild kritik, men deltog i stället i det medryckande jubel som uppmuntrande hälsade våra idrottsmän — de blefvo omvända. Det kan äfven anses såsom säkert att idrottens nivå i vårt land blifvit höjd och, hvad

viktigare är, att idrottens utbredning och allännare tillämpning i vidare kretsar blifvit en följd af Olympiska spelens lifgifvande förebild.

En värdefull behållning, som skall bestå för mansåldrar, är den vackra stadionbyggnad, som vi lyckats få till stånd och inom hvars murar svensk ungdom skall samlas till hälsa och kraft.

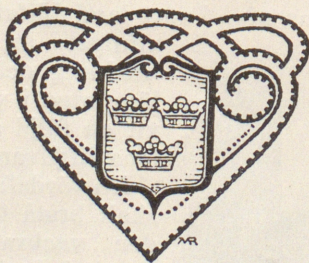
PARTI AF STADION MED KLOCKTORNET.

O. Halldin fot.

Ett annat viktigt uppvaknande har också varit det, att allmänheten fått sin uppmärksamhet riktad på vår pliktrogna svenska officerskårs duglighet och duktighet. Det var våra officerare, hvilka genom sin skicklighet i ridning, skjutning och andra idrotter så väsentligt höjde våra poäng

och bidrogo till att låta oss intaga den hedersamma plats på nationernas rangskala, vi nu innehafva. De visade sig som goda ledare och föregångsmän. Våra officerare blefvo med ens populära, och man lyfte på hatten för dem. Den kanske mest gripande tilldragelsen under de Olympiska spelen var när det utropades i Stadion, att våra officerare vunnit alla tre prisen i modern femkamp; och då man därpå såg tre svenska flaggor hissas som segertecken, utbröt ett oändligt jubel och folket greps af sådan hänförelse, att denna måste få uttryck i afsjungandet af nationalsången, hvarvid hela allmänheten reste sig — och detta aldeles spontant. Våra annars så reserverade landsmän gåfvo vid detta och liknande tillfällen oförbehållsamt luft åt sina känslor, så som man aldrig tillförne bevittnat.

Många äro de vackra eftermälen om vår svenska olympiad, hvilka strömmat in från korporationer och ledande personligheter. Att citera dessa skulle kräfvä en särskild bok; må vi blott anföra hvad presidenten för Amerikas olympiska kommitté skrifver, enär hans uttalande är kortast: »Vi återvända hem fulla af kärlek till edert land, dess handlingskraftiga män och dess älskvärda kvinnor. Vi skola länge minnas den femte olympiaden såsom ett mönster för kommande olympiska spel.»

1000000010050

LÄSESALSLÄN

Kungliga biblioteket

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM 1913.
